

ONDINE

SIBELIUS

LEMMINKÄINEN LEGENDS

POHJOLA'S DAUGHTER

FINNISH RADIO SYMPHONY ORCHESTRA

HANNU LINTU

SUPER AUDIO CD

Jean Sibelius

JEAN SIBELIUS (1865–1957)

	Lemminkäinen Legends, Op. 22	47:44
1	Lemminkäinen and the Maidens on the Island <i>(Lemminkäinen ja saaren neidot)</i>	15:56
2	The Swan of Tuonela <i>(Tuonelan joutsen)</i>	09:07
3	Lemminkäinen in Tuonela <i>(Lemminkäinen Tuonelassa)</i>	16:19
4	Lemminkäinen's Return <i>(Lemminkäinen palaa kotitienville)</i>	06:22
5	Pohjola's Daughter (<i>Pohjolan tytär</i>), Op. 49 Symphonic Fantasy for Orchestra	13:43

FINNISH RADIO SYMPHONY ORCHESTRA

HANNU LINTU, conductor

SIBELIUS: LEMMINKÄINEN LEGENDS, OP. 22

Although Sibelius was a late starter as a composer, he quickly attained a unique status on the Finnish musical scene. The competition was slight, and the premiere of *Kullervo* in 1892 propelled Sibelius to the forefront of the musical aspirations of Finland's intelligentsia at one stroke. His position could not have been better: even though he had not written a lot of music yet, his pieces were performed all the time, and there was a demand for more. But the young maestro suffered a temporary setback: the year 1893 was rather unproductive for him musically, and the following year was even worse. Erik Tawaststjerna, describing this as a “trough”, speculated that irregularly erupting creative crises were typical of Sibelius's personality and did not always even need a specific trigger to launch them. This time, however, the crisis was fuelled by a very tangible failure that led Sibelius to revise his artistic aims.

Even before *Kullervo* cemented his fame, Sibelius was offered a grand opportunity on a silver platter. In 1891, the Finnish Literature Society announced that it was organising a competition for the first Finnish opera [meaning the first opera set to a text in Finnish]. The timescale specified was a generous one, and the only stipulations were that to qualify as a competition entry a work had to be written by a Finnish composer and be “of a mythological or historical content”. Sibelius, besotted with Wagner at the time, jumped at the chance and began to plan a full-length opera in a profoundly Symbolist and Nationalist vein, following the model of his great German idol. He outlined a scenario for an opera entitled *Veneen luuminen* (*The building of the boat*), based on stories from the national epic, the *Kalevala*, and asked poet J.H. Erkkö to write the libretto. In their creative flow, both composer and librettist neglected the very basic fact that the story about the wizard Väinämöinen creating a boat out of nothing by his singing, about the moon-maiden Kuutar spinning her immaterial fabric in the distance and about the “words of wood-shaping” that Väinämöinen has to find in Tuonela, the realm of the dead, was hopelessly undramatic. While having great potential for lyrical miniatures or even individual scenes, the narrative was too thin and devoid of conflict to sustain a full-length opera.

We do not know exactly when Sibelius realised the futility of the project, but realise it he did: the weaknesses inherent in *Veneen luuminen* eventually became too prominent to ignore. To put himself in the right mood, Sibelius had decided to go to Bayreuth and Munich to see performances of Wagner's

operas, and he did, but by that time he was already losing faith in his own opera. He saw *Parsifal*, *Lohengrin* and *Tannhäuser* at Bayreuth, conducted by Richard Strauss, and *Tristan, Die Meistersinger* and three parts of the *Ring* (*Die Walküre*, *Siegfried* and *Götterdämmerung*) in Munich. Considering what an ardent Symbolist Sibelius was at the time, it is surprising that he was the most enchanted with *Die Meistersinger*. He did enjoy *Parsifal* too, but the sizzling chromaticism of *Tristan* left him unmoved. Quite soon Sibelius parted ways with Wagner, and what was to have been a pilgrimage turned into a farewell tour of Wagner's art. Later Sibelius even deliberately forgot that he had ever seen *Parsifal* and parts of the *Ring*. His sudden rejection of Wagner may well have been prompted by the stagnation of his own opera project, but more to the point was his realisation of where his strengths lay. He was not cut out for opera: he was a symphonic composer! This was a remarkable insight. He dropped the competition and forgot all about opera, setting sail instead on the symphonic sea.

Some of the music that Sibelius had sketched out for *Veneen luominen* ended up in the *Lemminkäinen* suite. It is almost deliciously ironic how deftly he switched main characters: Väinämöinen was replaced by Lemminkäinen, the young womaniser. Although in his opera synopsis Sibelius had written that Väinämöinen should be "as young as possible without offending Finnish minds," a master singer and immortal wizard was a character very different from this Finnish mythological version of Don Juan. The new hero proved to be exactly the right choice, and much better dramaturgically, even though this music was no longer intended for the stage!

Sibelius had planned for *Veneen luominen* to open with a tonal landscape in the style of *Lohengrin* but much more subtly nuanced. What was to have been an overture to his opera ended up being the slow movement of the *Lemminkäinen* suite of tone poems and a worldwide hit in its own right besides being the most significant artwork in Finnish Symbolism, *Tuonelan joutsen* (*The Swan of Tuonela*). Actually, the *Lemminkäinen* suite has all the hallmarks of a symphony; the slow movement is preceded by the light-hearted and adventurous *Lemminkäinen ja saaren neidot* (*Lemminkäinen and the maidens on the Island*), a drama in sonata form that extends from breezy tones and playful frolicking to passionate, dark acts of love. After the noble cor anglais solo that floats across *Tuonelan joutsen*, a 'morbid scherzo' reminiscent of the action and horror sequences in Liszt's tone poems, *Lemminkäinen Tuonelassa* (*Lemminkäinen in Tuonela*), seems a bit of a cliché; although it packs a Tchaikovskian punch, its imagery and narrative strategy are not particularly original. By contrast,

the concluding movement, *Lemminkäinen palaa kotitienoille* (*Lemminkäinen's return*), grows from a simple thematic germ into a river of cataracts in full spate – a fine example of Sibelius's talent in his early symphonic writing. Its conclusion may even be imagined to presage the monolithic finale of the Fifth Symphony.

Sibelius never came closer to the very core of Symbolism than in the misty moods, swan motifs and macabre features of *Lemminkäinen*. In addition to the obvious influence of *Lohengrin* and *Parsifal*, Tawaststjerna mentioned other kindred spirits: Gallén, Böcklin, Magnus Enckell, Munch and William Butler Yeats. Sibelius was in tune with the times, and in his *Lemminkäinen* he created a handsomely beautiful yet mysterious Finnish reading of international fin de siècle arts trends in a way that was eminently competitive, to use a somewhat deplorable modern term. Yet Sibelius himself withdrew half of the suite after the premiere: *Lemminkäinen's* sport with the maidens and his sojourn in the realm of the dead had to wait until 1935 to see the light of day again. It has been suspected that there may have been a very prosaic reason for this ban: conductor Robert Kajanus, the great champion of Sibelius's music, quite simply did not like them. Happily, the suite was restored to its original guise after Kajanus's death.

Jouni Kaipainen

SIBELIUS: POHJOLA'S DAUGHTER, OP. 49

Pohjolan tytär (*Pohjola's daughter*), one of Sibelius's most scintillating tone poems, was completed in summer 1906. Its material was distilled out of a great tide of creativity that sparked several projects, many of which were never completed. Between his Second and Third Symphonies, Sibelius was undergoing a transition from his early Romantic period towards a more reduced and Classical idiom. There are traces of this transition in *Pohjola's Daughter* too: while it has Romantic grand gestures and sweeping melodies, it also has a clarity of line, colour of texture and conciseness of form that point the way forward.

The programme for *Pohjola's Daughter* comes from the eighth runo of the *Kalevala*. Väinämöinen tries in vain to woo the lovely daughter of Pohjola, who sits in the heavens and weaves cloth of gold with a golden shuttle and a silver reed. Sibelius wanted to title the work *Väinämöinen*, and even though he eventually agreed to the final title at the suggestion of his German publisher Robert Lienau, Väinämöinen is really the main character in this piece. Sibelius had signed up with Lienau one year earlier, and it is surmised that he was consciously setting out to write a work whose brilliant orchestral sound would match that of the tone poems of Richard Strauss.

Pohjola's Daughter casts the narrative in sonata form. The opening sombre meditation yields to the main subject depicting Väinämöinen that escalates to a fanfare-like climax. The lyrical, poetically shimmering second subject represents the daughter of Pohjola. The tempestuous development section includes some of the boldest and most dramatic scoring that Sibelius ever wrote, illustrating Väinämöinen's futile attempts to win the maiden for himself. At the end, the maiden is aloof in the heights, while Väinämöinen, alone, remains earthbound.

Kimmo Korhonen

Translations: Jaakko Mäntyjärvi

The Finnish Radio Symphony Orchestra (FRSO) is the orchestra of the Finnish Broadcasting Company (Yle). Its mission is to produce and promote Finnish musical culture. Its Chief Conductor as of autumn 2013 is Hannu Lintu, following a season (2012/2013) as the orchestra's Principal Guest Conductor. The FRSO has two Honorary Conductors: Jukka-Pekka Saraste and Sakari Oramo.

The Radio Orchestra of ten players founded in 1927 grew to symphony orchestra strength in the 1960s. Its previous Chief Conductors have been Toivo Haapanen, Nils-Eric Fougstedt, Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste and Sakari Oramo.

The latest contemporary music is a major item in the repertoire of the FRSO, which each year premieres a number of Yle commissions. Another of the orchestra's tasks is to record all Finnish orchestral music for the Yle archive.

The FRSO has recorded works by Eötvös, Nielsen, Hakola, Lindberg, Saariaho, Sallinen, Kaipainen, Kokkonen and others, and the debut disc of the opera *Aslak Hetta* by Armas Launis (ODE 1050-2D). Its discs have reaped some major distinctions, such as the BBC Music Magazine Award and the Académie Charles Cros Award. The disc of the Sibelius and Lindberg Violin Concertos (Sony BMG) with Lisa Batiashvili as the soloist received the MIDEM Classical Award in 2008, in which year the New York Times chose the other Lindberg disc (ODE 1124-2) among its best Recordings of the Year.

The FRSO regularly tours to all parts of the world. All the FRSO concerts both in Finland and abroad are broadcast, usually live, on Yle Radio 1. They can also be heard and watched with excellent live stream quality on the FRSO website.

www.yle.fi/rso

Hannu Lintu is one of Finland's most sought-after conductors and is rapidly creating an international career. He has been Artistic Director and Chief Conductor of the Tampere Philharmonic Orchestra 2009–2013, and also Principal Guest Conductor of the RTÉ National Symphony Orchestra in Dublin. Before assuming the new role of Chief Conductor of the Finnish Radio Symphony Orchestra in 2013, he was the orchestra's Chief Guest Conductor in 2012. Hannu Lintu was previously Chief Conductor of the Turku Philharmonic Orchestra and Artistic Director of the Helsingborg Symphony Orchestra. He is a regular guest conductor with the Avanti! Chamber Orchestra in Finland and was Artistic Director of the orchestra's Summer Sounds festival in 2005.

Hannu Lintu studied the cello, the piano, and subsequently conducting with Jorma Panula at the Sibelius Academy. He participated in master classes with Myung-Whun Chung at the Accademia Chigiana in Siena, Italy, and won first prize in the Nordic Conducting Competition in Bergen in 1994. He has appeared with the Cincinnati Symphony, Indianapolis Symphony, St Louis Symphony, Toronto Symphony, City of Birmingham Symphony and Dallas Symphony Orchestras, the Stuttgarter Philharmoniker, Orquesta Sinfonica de RTVE, Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra, National Symphony Orchestra, Taiwan, and the Hong Kong Philharmonic, Seoul Philharmonic and Royal Flemish Philharmonic orchestras. He has also conducted a cycle of the complete Beethoven Symphonies with the Iceland Symphony Orchestra. Hannu Lintu has conducted several recordings for Ondine.

www.hannulintu.fi

SIBELIUS: LEMMINKÄINEN, NELJÄ LEGENDAA ORKESTERILLE OP. 22

Vaikka Sibelius aloitti säveltäjän uran suhteellisen myöhään, hän saavutti nopeasti ainutlaatuisen aseman suomalaisen musiikin kentässä. Kilpailijoita oli varsin vähän, ja *Kullervon* kantaesitys vuonna 1892 viritti kertaheitolla asetelman, jossa Sibeliukseseen kohdistettiin kaikki Suomen musiikin tilan kohentamistoiveet. Hänen tilanteensa kotimaassa oli kaikin tavoin hieno: vaikkei sävellystuotantoa vielä ollut kovin paljon, kappaleita esitettiin koko ajan ja lisää vaadittiin. Nuori maestro itse vaipui kuitenkin väliaikaiseen lamaan: 1893 oli huono sävellysvuosi ja seuraava vuosi vielä huonompi. Erik Tawaststjerna kutsui sitä aallonpohjaksi ja spekuloi tilanteen taustoilla. Hän toteaa, että epäsäännöllisin väliajoin puhjenneet luomiskriisit olivat sinänsä Sibeliukselle tyypillisiä eikä niihin aina tarvittu erityisiä syitä. Tällä kertaa kuvioon kuitenkin kuului konkreettinen epäonnistuminen, joka johti taiteellisen kurssin tarkistukseen.

Jo ennen *Kullervon* julkituontia Sibeliukselle tarjottiin mahdollisuus kultaisella tarjottimella. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ilmoitti vuonna 1891 järjestävänsä kilpailun ensimmäisen suomalaisen oopperan aikaansaamiseksi. Aikaa annettiin runsaasti, ja ehdoiksi säädettiin, että teoksen piti olla suomalaisen säveltäjän kirjoittama ja ”sisällyksensä puolesta mytologista tai historiallista ainetta”. Sibelius, joka oli tuolloin Wagnerin lumoissa, tarttui tietysti tilaisuuteen ja alkoi suunnitella kokoillan oopperaa saksalaisestarin innoittamassa läpeensä symbolistis-kansallisessa hengessä. Hän kehitti suunnitelman Kalevala-pohjaiseen oopperaan *Veneen luominen*, ja libreton tekijäksi hän pyysi runoilija J.H. Erkon. Luovassa huumassa säveltäjältä ja libretistiltä jäi huomaamatta, että tarina Väinämöisestä, joka veistää laulamalla venettä, kaukaisuudessa kutovasta Kuutar-hahmosta ja Tuonelasta haettavista ”veistosanoista” oli auttamattoman epädramaattinen. Se olisi tarjonnut ainesta lyyrisiin pienoiskuviin tai isoimmillaan erillisiin kohtauksiin, mutta täysimittaiseksi oopperaksi se oli liian ohut ja ristiriidaton.

Ei ole tarkkaan tiedossa, missä vaiheessa totuus valkeni Sibeliukselle, mutta niin viimein kävi: *Veneen luomisen* ilmeiset heikkoudet tulivat näkyviin. Oopperan tekemisen tunnelmia nostattaakseen Sibelius oli jo paljon aikaisemmin päättänyt lähteä seuraamaan Wagner-esityksiä Bayreuthiin ja Müncheniin, ja sinne hän myös meni, vaikka innoitus omaan oopperaviritelmään alkoi olla menetetty. Bayreuthissa hän näki *Parsifalin*, *Lohengrinin* ja *Tannhäuserin*, jonka johti Richard Strauss, Münchenissä puolestaan *Tristanin*, *Mestarilaulajat* sekä kolme osaa *Ringistä*: *Valkyyriän*, *Siegfriedin*

ja *Jumalten tuhon*. Kun muistaa Sibeliuksen symbolistisen huuman syvyyden näihin aikoihin, tuntuu erikoiselta, että hän ihastui eniten *Mestarilaulajiin*. Hän kyllä nautti suuresti myös *Parsifalista*, mutta *Tristanin* kihisevä kromatiikka jätti hänet kylmäksi. Varsin nopeasti Sibeliuksen kelkka kääntyi kokonaan pois Wagnerin linjoilta. Toivoretkeksi tarkoitettusta ekskursiosta tuli vastoin odotuksia hyvästijätö Wagnerin taiteelle. Myöhemmin hän jopa tahallaan unohti nähneensä *Parsifalin* ja *Ringin* osat. Puhjenneen Wagner-torjunnan taustalla saattoi hyvin olla oman oopperasuunnitelman karilleajo, mutta jatkon kannalta tärkeintä oli, että Sibelius tuli tietoiseksi omasta ominaislaadustaan. Häntä ei ollut tarkoitettu oopperaa varten, vaan hän olikin sinfonikko! Se oli hyvin huomattu. Oopperakilpailu ja koko laji saivat jäädä, ja sinfoninen valtameri odotti purjehtijaa.

Osa *Veneen luomiseen* kaavailusta musiikista sai uuden kodin orkesterisarjasta *Lemminkäinen*. Suoraa hilpeyttä herättää se, että säveltäjä pystyi muitta mutkitta vaihtamaan tarinan päähenkilön: Väinämöisen tilalle tuli lieto Lemminkäinen. Vaikka Sibelius oli synopsis-luonnoksessaan toivonut Väinämöisen olevan ”niin nuori kuin suinkin loukkaamatta suomalaisen mieltä”, jämähkö laulaja ja iänikuinen tietäjä on kovin erilainen figuuri kuin suomalaisen mytologian Don Juan –vastine. Taisi käydä niin, että uusi sankari oli oikea valinta – ja sitä paitsi myös dramaturgisesti antoisampi, vaikei näyttämöteos enää ollutkaan tähtäimessä!

Veneen luomisen alkusoitoksi Sibelius oli säveltänyt *Lohengrinin* hengessä – mutta esikuvaa moniulotteisemmin – hienon sävelmaiseman, josta tuli suomalaisen symbolismin tärkein teos ja maailmanlaajuinen hitti sen jälkeen, kun se päättyi *Lemminkäisen* hitaaksi osaksi otsikolla *Tuonelan joutsen*. Sarjassa, jota hyvin voisi kutsua sinfoniaksikin, sitä edeltää päähenkilön kevytkenkäistä ja seikkailunhaluista luonnetta kuvaava *Lemminkäinen ja saaren neidot*, ilmavasta soinnista ja näppärästä kisailusta intohimoisiin, jopa tummanpuhuviin rakkautentekojen sävelityksiin yltävä sonaattimuotoinen säveldraama. *Tuonelan joutsenen* ylväänkauniin ja suvereenin englannintorvisoolon jälkeen Lisztin sinfonisten runojen toiminta- ja kauhuukohtaukset mieleen tuova ”morbidi scherzo” *Lemminkäinen Tuonelassa* tekee hieman kliseisen vaikutuksen. Vaikka siinä on Tšaikovskiin assosioituvaa tehokkuutta, sen kuvasto ja strategia eivät ole erityisen omaperäisiä. Sen sijaan pienestä sävelsolusta kuohuvaksi koskeksi ja vyöryväksi kymeksi kasvava *Lemminkäisen palaa kotitienoilleen* on hieno varhainen esimerkki Sibeliuksen sinfonisista kyvyistä. Lopun voi uumoilla ennakoivan Viidennen sinfonian järeää päätöstä!

Utuisine värityksineen, joutsenaiheineen ja makaabereine piirteineen *Lemminkäinen* edustaa Sibeliusta lähimpänä symbolistisen suuntauksen ydintä. Ilmeisimmän taustatekijän, *Lohengrinin* ja *Parsifalin joutsenten*, ohella Tawaststjerna mainitsee muita hengenheimolaisia: Gallénin, Böcklinin, Magnus Enckellin, Munchin ja William Butler Yeatsin. Sibelius eli ajan hermolla ja loi *Lemminkäisessä* komean, kauniin ja salaperäisen suomalaisen vastineen kansainvälisille fin de siècle -virtauksille, ikävää nykytermiä käyttäen kaikin tavoin kilpailukykyisen. Säveltäjä itse veti puolet teoksesta pois markkinoilta kantaesityksen jälkeen: Lemminkäisen seikkailut saaren neitojen parissa ja viruminen puoliiksi maatuneena Tuonelassa saivat odottaa uutta tulemistaan aina vuoteen 1935 saakka. On arveltu, että osien esityskielto johtui niin proosallisesta syystä kuin että Sibeliuksen musiikin esitaistelija, kapellimestari Robert Kajanus ei pitänyt niistä. Onneksi sarja sentään saatiin kokonaiseksi Kajanuksen kuoltua.

Jouni Kaipainen

SIBELIUS: POHJOLAN TYTÄR, OP. 49

Sibeliuksen säihkyvimpiin kuuluva sävelruno *Pohjolan tytär* valmistui kesällä 1906. Sen materiaali valikoitui osasta suurempaa luovaa hyökyä, jonka aikana oli vireillä useita, lopulta osin toteutumatta jääneitä hankkeita. Sibelius eli urallaan toisen ja kolmannen sinfonian välistä murrosvaihetta, jolloin hän oli jättämässä varhaisen romanttisen kautensa taakseen ja kääntymässä kohti selkeämmin piirtyvää ilmaisua. Myös *Pohjolan tyttäressä* on murrosvaiheen heijastumia. Siinä on vielä romantiikasta muistuttavia suuria ja loistokkaita eleitä mutta myös tulevaan viittaavaa linjojen terävyyttä, tekstuuriin värikkyyttä ja muodon tiiviyyttä.

Pohjolan tyttären ohjelmallisena virikkeenä on *Kalevalan* kahdeksas runo. Väinämöinen yrittää turhaan tavoitella kaunista Pohjan neitiä, joka istuu taivaankannella ja kutoo kultakangasta kultaisella sukkulalla ja hopeisella pirralla. Sibelius olisi halunnut kutsua teosta ”Väinämöiseksi”, ja vaikka hän taipui saksalaisen kustantajansa Robert Lienaarin ehdotuksesta nykyisin tunnettuun nimeen, juuri Väinämöinen on teoksen todellinen päähenkilö. Sibelius oli vuotta aiemmin solminut sopimuksen Lienaarin kanssa, ja on arveltu, että hän halusi aivan tietoisesti luoda teoksen, jonka voisi loistokkaassa orkestraalisuudessaan asettaa Richard Straussin sävelrunojen rinnalle.

Pohjolan tytär jäsentää kalevalaisen tarinansa sonaattimuotoon. Alun tummavärisestä mietiskelystä esiin kasvava ja fanfaarimaiseen huipennukseen päättyvä pääteema kuvastaa Väinämöistä ja Iyrisen runollisesti kimmeltävä sivuteema Pohjan neitiä. Myrskyisäksi paisuva kehittäely, jossa Sibelius on kirjoittanut muutamia rohkeimmista ja dramaattisimmista partituurinsivuistaan, taas ilmentää Väinämöisen turhia yrityksiä saada neitoa itselleen. Lopputahdeissa Pohjan neiti jää taivaallisiin korkeuksiinsa, Väinämöinen yksinäisyyteen maan pinnalle.

Kimmo Korhonen

Radion sinfoniaorkesteri (RSO) on Yleisradion orkesteri, jonka tehtävänä on tuottaa ja edistää suomalaista musiikkikulttuuria. Hannu Lintu on orkesterin ylikapellimestari syksystä 2013 lähtien, kaudella 2012–2013 hän toimi päävierailijana. RSO:n kunniakapellimestarit ovat Jukka-Pekka Saraste ja Sakari Oramo.

Radio-orkesteri perustettiin vuonna 1927 kymmenen muusikon voimin. Sinfoniaorkesterin mittoihin se kasvoi 1960-luvulla. RSO:n ylikapellimestareita ovat olleet Toivo Haapanen, Nils-Eric Fougstedt, Paavo Berglund, Okko Kamu, Leif Segerstam, Jukka-Pekka Saraste ja Sakari Oramo. RSO:n ohjelmistossa on tärkeällä sijalla usein suomalainen musiikki ja orkesteri kantaesittää vuosittain useita Yleisradion tilausteoksia. RSO:n tehtäviin kuuluu myös koko suomalaisen orkesterimusiikin taltioiminen kantaneuvoille Yleisradion arkistoon.

RSO on levyttänyt mm. Eötvösin, Nielsenin, Hakolan, Lindbergin, Saariahon, Sallisen, Kaipaisen ja Kokkosen teoksia sekä Launiksen Aslak Hetta -oopperan ensilevytyksen (ODE 1050-2D). Orkesterin levytykset ovat saaneet merkittäviä tunnustuksia, kuten BBC Music Magazine - ja Académie Charles Cros'n palkinnot. Lindbergin ja Sibeliuksen viulukonsertot sisältävä levy Lisa Batiashviliin kanssa (Sony BMG) sai MIDEM Classical Awards -palkinnon 2008. Samana vuonna New York Times valitsi Ondinelle tehdyn Lindberg-äänitteen (ODE 1124-2) yhdeksi Vuoden levyistä.

RSO tekee säännöllisesti konserttikiertueita ympäri maailmaa. RSO:n kotikanava on Yle Radio 1, joka lähettää orkesterin kaikki konsertit yleensä suorina lähetyksinä niin Suomesta kuin ulkomailtakin. RSO:n verkkosivuilla konserteja voi kuunnella sekä katsella korkealaatuisen livekuvan kautta.

www.yle.fi/rso

Hannu Lintu on Suomen kansainvälisesti kysytyimpiä kapellimestareita. Hän on Radion sinfoniaorkesterin kahdeksas ylikapellimestari syksystä 2013 lähtien, kaudella 2012–2013 hän toimi päävierailijana. Lintu toimi Tampere Filharmonian taiteellisena johtajana ja ylikapellimestarina 2009–2013. Lisäksi hän on ollut Dublinissa toimivan RTÉ National Symphony Orchestran päävierailija. Aikaisemmin Lintu on toiminut Turun filharmonikkojen ja Helsingborgin sinfoniaorkesterin taiteellisena johtajana. Hän vierailee säännöllisesti johtamassa Avanti! –kamariorkesteria ja oli Avantin Suvisoiton taiteellinen johtaja v. 2005.

Hannu Lintu opiskeli sellon- ja pianonsoittoa sekä myöhemmin orkesterinjohtoa Jorma Panulan johdolla Sibelius-Akatemiassa. Hän osallistui Myung-Whun Chungin mestarikursseille Accademia Chigianassa Italian Sienessa ja voitti Pohjoismaisen kapellimestarikilpailun Bergenissä v. 1994. Hänen viime aikoina johtamiaan orkestereita ovat Cincinnati Symphony, Indianapolis Symphony, St Louis Symphony, Toronto Symphony, City of Birmingham Symphony ja Dallas Symphony Orchestra. Lisäksi Stuttgartin Philharmoniker, Orquesta Sinfonica de RTVE, Tokyo Metropolitan Symphony Orchestra, National Symphony Orchestra, sekä Soulin ja Taiein Filharmoniset orkesterit ja Royal Flemish Philharmonic. Reykjavikissa hän on johtanut kaikki Beethovenin sinfoniat. Hannu Lintu on tehnyt useita levytyksiä Ondinelle.

www.hannulintu.fi

Publisher: Breitkopf & Härtel (Lemminkäinen), Rob. Lienau (Pohjola's Daughter)

Recordings: Helsinki Music Centre, Finland, 17, 20 & 22 October 2014 (Lemminkäinen), 17 November 2014 (Pohjola's Daughter)

Executive Producer: Reijo Kiilunen

Recording Producer: Laura Heikinheimo

Recording Engineer: Jari Rantakaulio (Yle) & Enno Mäemets

Final Mix and SACD mastering: Enno Mäemets, Editroom Oy, Helsinki

© & © 2015 Ondine Oy, Helsinki

Booklet Editor: Joel Valkila

Cover painting: Magnus Enckell (1870-1925): Fantasia, 1895 (The Bridgeman Art Library)

Photo of Jean Sibelius: Sibelius in 1896, Sibelius Museum, Turku, Finland

Photo of Hannu Lintu: Veikko Kähkönen

Design: Armand Alcazar

This recording was produced with support from the Finnish Music Foundation (MES).

Hannu Lintu